

GårdsbyBladet

NR 4/2020 En tidning till alla i Gårdsby – Sandsbro

Det blir
jul i år
också!

Nu firar vi en annorlunda Corona-JUL

Så är vi inne i november och snart december. Oj va dé går och jag hinner inte riktigt med.

Först måste jag räfsa löv. Och så mycket löv som ligger över hela tomten (inte jultomten) Räfsa, räfsa och Nelson sitter och gnyr för han vill att vi går ut i skogen istället. OK jag är snart färdig – äntligen efter flera dagar, det ger lite motion också så lite nytta får kroppen.

Vad kommer sen?

Jo mannen i huset sätter upp ljusslingor i enebuskar och träd som är klara att tända i advent. Jobbigt nu men vackert sen. Tre veckor kvar till advent och så kommer Corona och sätter krokben på det mesta. Kyrkan får inte ta mer än 50 personer på gudstjänsterna, kören får inte sjunga, avstånd 1-1,5 meter, vi vanliga människor får endast träffa de vi bor tillsammans med osv osv. (Den 8 november ändrades antalet till max 8 pers).

Frågade en liten kille varför vi firar jul?

Jo på julafton firar vi Kalle Ankas födelsedag. Förr var han svart/vit nu är han i färg.

De flesta evenemang är inställda. Huseby och andra jultraditioner är inställda.

MEN... vi får ha julgran! Och då kommer ofta ett problem. Vi har olika syn på hur granen ska se ut. "Det ska vara en rejäl stor gran" "Nä inte stor utan en liten gran som ska stå i hörnet", "Den är inte fin för där är glest med grenarna i toppen". "Jamen kolla där nere kraftiga stora grenar med rejäla barr" "Vi tar den tycker jag". "Nää jag vill hellre den där borta" och så kan man hålla på, den ena vill si och den andra så. Men i vilket fall - på julafton står hon där – granen med kulor och ljus och lyser.

Något jag är förtjust i är GLÖGG. Tänk att få stå ute med en pepparkaka eller en Lussekatt i handen och en mugg med varm härlig glögg och titta på alla ljusslingorna och stjärnorna i huset. Då kommer stämningen.

Vad gör vi mera i december? Äter oss stinna och dricker oss otörstiga på allehanda drycker? Men det finns så mycket annat. Sitt och njut av musik, läs en bra bok, spela Fia med knuff eller kolla något bra TV-program (om det finns).

Som tur är gör vi precis vad vi vill - fast inte alla. Många arbetar under advent och jul. Affärerna har öppet så att vi kan spendera mer pengar på fler onyttiga prylar.

Sjukvården är på plats ifall vi behöver hjälp, brandkår, ambulans och polis är igång. Vi får vara tacksamma för dessa personer.

Jag tror att de flesta av oss ser fram emot , talleris, gran och stjärnor.

Även om denna julen inte blir som vanligt på grund av Corona och Covich-19 och att vi inte får träffa hela släkten så blir det kanske en lugnare och fridfullare jul för oss alla.

Jag önskar er allihop

En god Jul och Ett Gott Nytt År

Ulla-Britt Schill

Innehåll Gårdsbybladet nr 4 2020

- 4 GÅRDSBYBOKEN
- 5 "BOAPISTOL"
- 6 VÄGHISTORIA
- 7 NY MEDLEMSAVGIFT FÖR HEMBYGDSFÖRENINGEN
- 8 MAZISA
- 10 DAN FÖRE DAN
- 11 TROLLBACKEN
- 12 GOD JUL

Annonsera i GårdsbyBladet?

Här är några viktiga punkter att tänka på.

- Gällande annonsformat är:
1/4 A4 – 185x65 mm
1/6 A4 – 130x65 mm
1/8 A4 – 92x65 mm
- bildformatet ska vara tiff, jpg eller pdf
- bildens upplösning ska vara 300 dpi (har bilden lägre upplösning kommer den bli otydlig i tryck)
- annonsen bör vara i färg

Annonsstopp för nästa nummer av Gårdsbybladet är **februari 2021**. Annonser och eventuella tekniska frågor mailas till Ulla-Britt Schill: schill.ub@gmail.com. För prisuppgift kontakta Bertil Sandberg tfn 0470-612 55 eller 070-550 13 16.

www.villavik.se/hotell

Familjen på besök?

Vi har hotellrum för familjemedlemmarna så ni inte måste trängas när besökarna behöver övernattnig.

Villa Vik
TOFTAstrand

Boka via 0470-652 90 knappval 3 och uppge "Gårdsbybladet" och få **10%** på logikostnaden. Gäller fram till 1 juni 2021

KLOCKANS EL & HANTVERK AB
070-174 76 44
073-142 02 67

**Er lokala elinstallatör
samt konsthantverk**
Ring oss gärna på telefon

Ante och Marita Midenius

"BOAPISTOL"

Finns det någon som känner till något om detta föremål?

Text och bild: Tore Sandrell

Min far hade denna leksakspistol i sin barndom och sköt prick på tändsticksaskar på cirka 4-5 meters håll, berättade han! Han var född 1912 så jag misstänker att han använde den i slutet av 10- eller början av 20-talet. Pistolen är tillverkad av en kraftig ståltråd som är rätt styv och en fjäder. Projektillen, kulan, är av svarvat trä som man trär på "pipan" och drar bakåt mot fjädern till ett jack på ståltråden så att den fastnar. Sen trycker man ner avtryckaren och kulan skjuts iväg med hjälp av fjädern. Min far och hans bror kallade den för "boapistol" förmodligen för att de var i visthusboden och sköt prick. Jag har 2 st pistoler och de är cirka 16 cm långa och 2 st kulor en blå och en röd!

Nu undrar jag om någon känner till något om denna tingest historia, om någon kanske har haft en sådan själv. Sålades den på marknader, var det ett luffarearbete, det skulle vara väldigt intressant om någon har stött på en sådan och vet något mera om den!

I somras när jag besökte luffarmuseet i Boda så hade de faktiskt ett exemplar av en sådan pistol där, men de kände inte till något närmare om var den kom ifrån eller vem eller vilka som tillverkat den, troligen luffarearbete. Ej heller Kulturarvscentrum i Växjö kunde lämna några relevanta upplysningar om den.

Hör gärna av dig till tore.sandrell@telia.com eller ring 070-323 47 82.

Tore Sandrell, Gårdsby sockens hembygdsförening

Boapistol.

Väghistoria

Det var ett stort steg framåt för våra vägar när föregångaren till Vägverket i Trafikverket bildades på 1840-talet. Då tillkom pengar till att dra vägar på mer framkomliga ställen än småvägar i skogen.

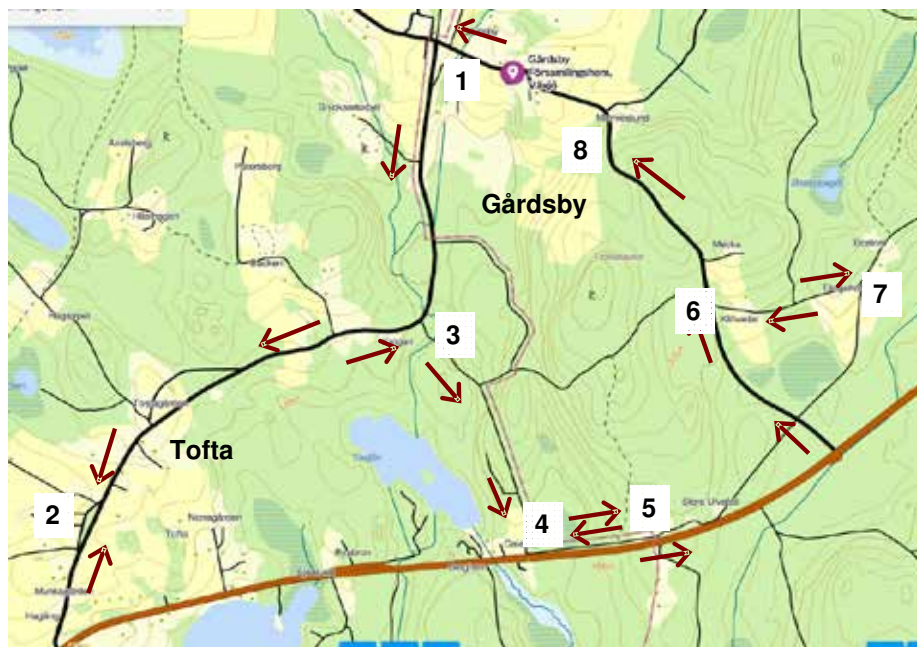
Ett exempel är "Järnåsalarna" mellan Gårdsbyvägen och Lugnavägen vid Yasjön. Genom att "väg 23" drogs från norra Toftasjön till där hembygdsgården nu ligger, slapp man det mycket branta partiet genom skogen.

På vägen upp till hembygdsgården Hoppet, vid grusvägen, står ett monument från 1849 där man "firar" att stora vägen ut från Växjö mot Kalmar fått en bättre sträckning.

Det är typiskt att förbättringar av vägarna stegvis. Man rätar och planar ut vägarna bit för bit efterhand som trafiken ökar.

Traktens bönder har genom århundranden dragit ett tungt lass att underhålla traktens vägar.

Gårdsby hembygdsgörelse hade i slutet av september en utflykt i gårdsby-trakten med ett femtontal deltagare för att se hur vägarna gick i gamla tiden och hur vi kan se det idag. Det finns gott om spår av de gamla vägarna i landskapet. Använd gärna kartan här om du vill finna några.

Tyvärr förfaller många av de gamla väghistoriska minnesmärkena. Gårdsby hembygdsgörelse hade i slutet av 1970-talet en studiecirkel som gick igenom bl.a miltavlor och vägvisare.

Kanske dags att starta en sådan grupp igen? Om du är intresserad, skriv ett mail till hembygd@gardsby.se

Text och foto: Poul Kongstad

Monumentet från 1849 där man "firar" att stora vägen ut från Växjö mot Kalmar fått en bättre sträckning.

Ny medlemsavgift i Gårdsby hembygdsförening

Välkommen som medlem i din lokala hembygdsförening.

Medlemsavgiften för 2021 är ändrad. Familjemedlemskap är avskaffat.

För medlemskap år 2021, betala **150:- per person** till plusgiro 91 24 78-5. Ange 2021 + namn + e-post, och om möjligt adress.

Tidning Bygd & Natur

Om du vill prenumerera på hembygdsförbundets tidning Bygd och Natur med normalt 4 nummer/år så betala 150:- till hembygdsföreningens plusgiro 91 24 78-5.

Ange Bygd & Natur 2021 + namn + adress (viktigt).

Mer info: <https://www.hembygd.se/shf/page/3114>

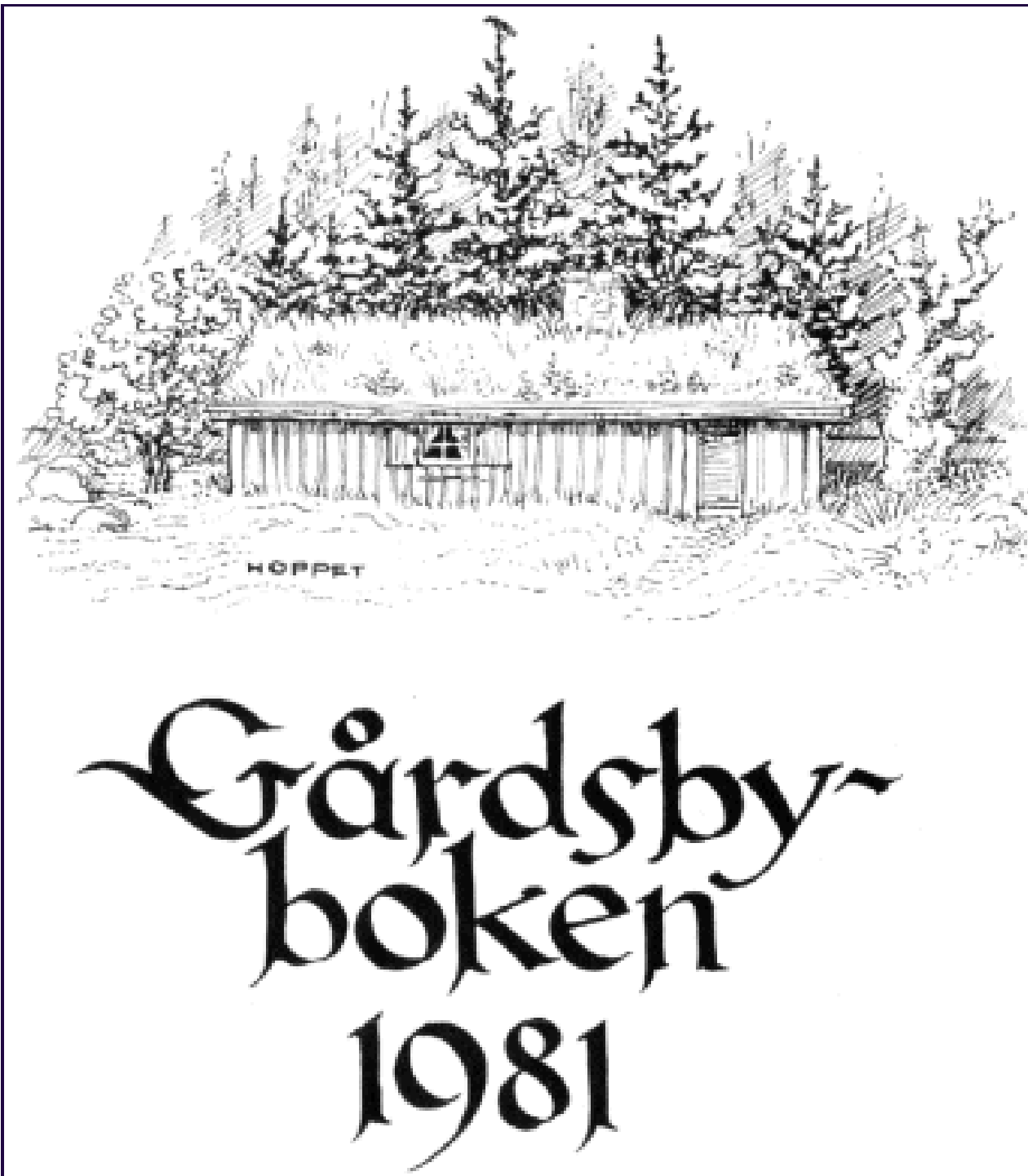
Behöver Du grävhelp?

Skogsvägar • Dikesrensning
Markberedning • Övrig grävning

BJÖRNAMO ENTREPRENAD

David Andersson

Björnamo Storegård 5 • 355 92 Växjö
Mobil 073-776 47 24

Olofsson
ENTREPRENAD
Telefon 073-526 37 97

Hantverkshuset i Gårdsby.

Masiza

Året var 1965 och Masizas föräldrar, Ulla och Peder Govenius, hade gått ut konstfack i Stockholm. De hade precis gift sig och genom en kyrklig konstförening for de iväg på smekmånad till Rokesdrifts i norra Sydafrika.

Två år senare föddes en son som fick namnet Masiza. Ulla och Peder startade en "verkstad" där kvinnorna fick lära sig Textilvävning- och keramik. Kvinnorna i Sydafrika var inte mycket värda men här fick de lära sig ett yrke och så fick de betalt också.

Efter några år i Rokesdrifts flyttade familjen till Lesoto där de öppnade "verkstad" igen men efter tre år blev Peder ovän med myndigheterna så han fick fly "hals över huvet" hem till Sverige. Efter en tid kom Ulla och pojkarna (Pule kom till världen i Lesoto) hem också.

Familjen var hemma i Sverige 1,5 år sen for dom iväg igen till Botswana i Sydafrika -72 där familjen stannade till -78 då åkte de hem för gott. Masiza var 11 år och fick en chock när han började i fjärde klass. Det var rena lekstugan, ingen ordning alls men i sexan tog han sig i kragen och började plugga med hyfsade betyg som följd. Efter nian tog Mazisa ett sabbatsår, jobbade på finmekanisk verkstad och på Börjes i Rottne, han

Masiza här i sitt eget kök.

Här har Masiza byggt en avstressningsplats.

Här ser vi ett av Masizas konstverk.

Masizas badrum.

Vardagsrummet.

ville bli arkitekt. Gick två år på Teknikum, hoppade av och gick 40 veckor på Ingelstads lantbruksskola och 40 veckor på Ryssbys skogsskola.

Masiza gick på olika konstkurser. Gick på Kronobergs Folkhögskola och läste matte och engelska samt konstutbildning. Åren 1991-93 gick han på kapellagårdens konsthantverk på Öland och då plötsligt kände Masiza sig hemma "äntligen" 1993 startade han verkstad i Gårdsby. 1998 renoverades verkstaden och blev det nuvarande Hantverkshuset. 2007 övertog han gården tillsammans med broder Pule och kusin Charlotte.

Masiza är och förblir en sjutusan till
KONSTHANTVERKÄRE !

Här ser vi Masizas bostad.

Så här i advent kan det väl passa med en liten julberättelse.

Dan före Dan

Mor har varit igång sen ottan och det är immigt på köksfönstret av den kokande skinkan. Doften gör alla hungriga men idag är det bråttom och det ligger i luften att Mor inte får störas. Hon skär sillsallad, lägger in sill, tillreder revbenen till doppet och kokar risrynsgröt. Monika vill så gärna att de ska koka knäck och Mor har lovat hjälpa henne.

Som alla förstår är Mor ganska trött när det till sist är dags att känka ner julpyntlådan från vinden. Den luktar jul på riktigt och Monika snusar länge i den. Så roligt det ska bli att äntligen få hänga upp alltihop igen och montera ihop änglaspelet.

Men då säger Far i huset:

”Jaha, då ska vi bara flytta undan möblerna i kammaren, så ska jag fernissa golvet...” ”NEJ”, kvider Mor. ”Det behöver vi väl inte göra just nu” (Hon har befarat detta, det har nämligen hänt förr). ”Det ska vara nyfernissat till jul! Det gjordes alltid i mitt hem. Ta i här!” bestämmer Far. ”Det stryker jag fort över” tillägger han hurtigt.

Suck! Mor är arg, Far energisk och Leif och Monika sura. Dagen slutar inte så bra som Monika hoppats. De blir uppmanade att krypa till sängs. Far lovar käckt att de ska vakna till ett blankt golv, pyntat hus, klädd gran och nystrykna köksgardiner!

Mor ger Far ett svårtytt ögonkast och muttrar: ”Kyss mig i rumpan!”

Leende, men bara åt barnens håll, önskar hon God Natt och uppmanar dem att tvätta sig lite extra noga. (Familjen hade varit och badat i byns bastu en kväll i veckan, så grovjobbet var redan gjort). Monika tar med dig pottan och ställer under sängen. Innan Monika hinner rabbla sitt ”Gudsomhaverbarn-enkärsetillmigsmlitenär ...färdig, känner hon fernisslukten i näsan. Hon lägger till en egen bön på slutet ”Gode Gud låt dem bli färdiga och gör så att inte Tomten halkar i fernissan!”

Välkomna att beställa er nötköttslåda av Ingrid och Lars
Telefon 070-833 08 76
Internet sevedstorpsgard.se

Trollbacken

Vi på Trollbacken vill vara med och skapa positiva relationer för att möjliggöra en hållbar framtid, genom ökad kunskap om ett hållbart tänkande och förhållningssätt för den ekologiska känsligheten där barnen blir ambassadörer för att vårda vår nutid och framtid. Barnen ska få möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling- såväl ekonomisk, social som miljömässig.

En gång i veckan åker våra äldsta förskolebarn med Trollbackens buss till Rottne för att ha gymnastik i Söraby skolas gymnastiksal, här blir det lek och rörelse och olika hinderbanor som främja både grov och fin motoriken. Här leker t ex vi under hökens vingar kom och då gäller det att flyga med armarna i stora rörelser.

Bild 2: På höstlovet var vi i bokskogen bakom Trollbacken och sprang bamseloppet. Här är det ingen som kommer först eller sist i mål utan alla tar sig fram efter sin förmåga över stock och sten. Här erbjuds rörelsegädje på hög nivå!!

På eftermiddagarna på fritids erbjuds olika aktiviteter, här valde några barn att bygga och samarbeta kring en jätterobot (översta bilden) och andra hjälpte varandra med att vika pappersdjur.

Hos de yngre barnen på förskolan arbetar vi mycket med att ge barnen många möten med olika material. T ex fingerfärg, ris, vatten, snö, olika sorters lera, lim med mera. Vi vill ge dem tillgång till flera olika uttryckssätt och att de ska bli trygga i mötet med ett okänt material, oavsett om det är ett torrt eller kladdigt.

Gör det enkelt - hyr vad du behöver för renoverings- & anläggningsarbetet!

Behöver du liftar, anläggningsmaskiner, byggnadsställningar och verktyg - hos oss hyr du riktiga proffsmaskiner. Alla produkter finns på vår hemsida - ring för prisförfrågan!

ÖPPET VARDAGAR 7.00-16.30

www.vaxjomaskinuthyrning.se

VÄXJÖ MASKINUTHYRNING

NORREMARK - Rådjursvägen 15 Växjö

Tel 0470-73 62 62

HOS OSS KAN DU HYRA:

Avfuktare • Betongblandare • Betongslip • Bliningshammare • Bomlift
Byggnadsställning • Cirkelsåg • Enpetare • Elverk • Esab Caddy
Gallertvätt • Giraffen • Golvslip • Grävmaskiner • Häcksax • Hög-
trycksvätt • Jordfräs • Kap- och geringsåg • Kombinationshammare
Kompressor • Luftrenare • Markvibrator • Magasin • Magasinskärna
Motorkap • Motorsåg • Plattvätt • Laser • Lättmetallställningar
Plåttribblare • Röjsåg • Saxlift • Slagbormmaskin • Slagvinda • Släpvagn
Spikpistol • Sticksåg • Såmaskin • Trappstegar • Värmefläktar

Vi hyr ut till både privatpersoner och företag!

Tack alla för detta året och jag önskar er

*God Jul och
Gott Nytt År!*